

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

/проф. Борис БУНЧУК/

“ 12 ” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ДАВНЬОГРЕЦЬКА МОВА
вибіркова

Освітньо-професійна програма «Культурологія»

Спеціальність 034 Культурологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

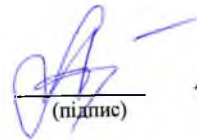
Робоча програма з навчальної дисципліни Давньогрецька мова складена відповідно до освітньо-професійної програми «Культурологія», спеціальності 034 Культурологія, другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 7 від «30» червня 2021 р.).

Розробник: **Загайська Галина Михайлівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри румунської та класичної філології.

Викладач: **Загайська Галина Михайлівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри румунської та класичної філології.

Погоджено з гарантом ОПП і схвалено методичною радою філологічного факультету
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

1.У структурі професійної підготовки фахівців- культурологів другого магістерського рівня студії з давньогрецької мови мають велике наукове, пізнавальне, загальноосвітнє, практичне значення , адже культурна спадщина давніх греків мала величезний і всесторонній вплив на подальший розвиток як європейської, так і світової цивілізації.

Мета навчальної дисципліни „Давньогрецька мова” – підготовка високоерудованих магістрів - культурологів на основі знання греки до оволодіння фаховою мовою, ознайомлення з культурною спадщиною давніх греків та її впливом на європейську і світову цивілізацію, а також з міжнародною науковою термінологією. Курс давньогрецької мови передбачає засвоєння магістрами- культурологами нормативної граматики, оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу давньогрецьких текстів різної тематики, ефективне використання першоджерел, формування знань про лексичний склад давньогрецької мови, розуміння міжнародної наукової термінології, створеної на ґрунті греко-латинських елементів ,засвоєння термінів фахового профілю, вивчення найуживаніших давньогрецьких паремій і гном. Вивчення давньогрецької мови сприятиме як полегшеному засвоєнню європейських мов, так і поглибленому розумінню рідної мови і культури.

Особливість курсу полягає не лише у безпосередньому накопичуванні знань, а й у формуванні навиків самостійно ці знання шукати і вміло користуватися ними в практичній професійній діяльності .

Досягненню поставленої мети сприяє вирішення таких **завдань**:

- дати студентам систему теоретичних знань з фонетики, морфології, синтаксису (частково), словотворення давньогрецької мови;
- сформувати знання про 10 частин мови(іменник, прикметник, дієслово, числівник, прислівник, займенник, прийменник,сполучник, частка , вигук);
- подати лексичний мінімум (бл. 500 кореневих слів), що дозволить студентові читати зі словником давньогрецькі тексти, перекладати їх рідною мовою;
- подати наукові терміни фахового профілю;
- запропонувати для вивчення 200 давньогрецьких крилатих висловів з відповідниками у латинській, українській , англійській та інших мовах.
- навчити студентів користуватися давньогрецько-українським словником для перекладу речень;
- запропонувати алгоритм граматичного аналізу і на основі його розробити навички перекладу текстів з давньогрецької мови на українську;
- продемонструвати алгоритм перекладу з української мови на давньогрецьку

2.Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3.Здатність генерувати нові ідеї(креативність)

Фахові компетентності(ФК)

ФК2.Здатність до оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.

ФК 6.Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

ФК 10.Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.

ПРН 6. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів досліджень та проєктів.

ПРН 7.Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.

Здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- фонетичну, морфологічну, лексичну, синтаксичну системи давньогрецької мови, зокрема:
- основні віхи історії давньогрецької мови ;
- фонетику;
- відмінкові закінчення іменників 3 відмін;
- відмінювання прикметників, ступені порівняння прикметників ;
- розряди займенників, відмінювання займенників;
- дієслівні часи;
- числівники, прислівники, прийменники;
- історичний розвиток грекомовної наукової термінології;
- найуживаніші грецькі наукові терміни;
- давньогрецькі паремії і гноми.

вміти:

- читати давньогрецькою мовою;
- аналізувати особливості словотвірної структури фахових термінів;
- відмінювати іменники 1-3 відмін;
- узгоджувати прикметники з іменниками та відмінювати їх;
- утворювати ступені порівняння прикметників;
- відмінювати дієслова
- розуміти значення словотворчих елементів – грецьких та латинських коренів, префіксів, суфіксів, етимологію термінів;
- читати, перекладати, аналізувати адаптовані , а також оригінальні твори з давньогрецької мови на українську .

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	підготмет	Кількість	Кількість годин	вид підсумко
----------------	-----------	-----------	-----------------	--------------

			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	вого контролю
Денна		2	5	150	22	22		-	10 6	-	екзамен

3.2. СТРУКТУРА ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма												
	Усьо -го	у тому числі					Усьо -го	у тому числі					
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	ла б	ін д	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Фонетика давньогрецької мови. Морфологія давньогрецької мови. Частина I													
Тема 1. Екскурс у історію грецької мови.	4	2				2							
Тема 2. Алфавіт. Правила вимови. Приголосні звуки. Голосні звуки. Придих. Довгота і короткість складів. Наголос. Фонетичне освоєння грецизмів. Основні фонетичні закони.	14	2	2			10							
Тема 3. Частина мови. Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Теперішній час дійсного способу активного, пасивного та медіального станів. Наказовий спосіб.	6	2	2			2							
Тема 4. Іменник. Граматичні	6	2	2			2							

категорії.Артикль. Іменники 1та 2 відмін.												
Тема 5.Прикметники 1 та 2 відміни	4	2	2									
Тема 6. Прийменники	2					2						
Тема 7.Іменники 3 відміни. Прикметники	4	2				2						
Тема 8.Займенники.	4					4						
Тема 9.Минулий час недоконаного виду активного стану, медіального та пасивного стану.Майбутній час перший активного і медіального станів.	6	2	2			2						
Тема 10.Аорист перший активного і медіального стану	4	2				2						
Тема 11.Ступені порівняння прикметників.	2					2						
Тема 12. Систематизація та узагальнення. Модульна контрольна робота № 1.	2		2									
<i>Разом за ЗМ I</i>	<i>58</i>	<i>1</i>	<i>12</i>			<i>30</i>						
		<i>6</i>										

Змістовий модуль 2. Морфологія давньогрецької мови.

Частина II. Грекомовний дискурс(читання і переклад)

Тема 1Прислівник. Ступені порівняння	2					2						
Тема 2.Числівник	2					2						
Тема 3.Відмінювання дієслова “ бути”	2					2						
Тема 4.Дієприкметники	2					2						
Тема 5. Знахідний відмінок з неозначеною формою.Називний відмінок з неозначеною формою	3	1				2						
Тема 6.Умовний спосіб	3	1	2									
Тема 7. Контраговані	2					2						

дієслова													
Тема 8.Минулий час результативного виду	3	1				2							
Тема 9.Перфект перший дійсного способу активного стану).	4	2				2							
Тема10.Перфект дійсного способу медіального та пасивного стану	2					2							
Тема 11. Вправи	22		2			20							
Тема 12.Тексти	32		2			30							
Тема 13. Давноминулий час результативного виду	3	1				2							
Тема 14.Словотворення	8		2			6							
Тема 15. Систематизація та узагальнення. Модульна контрольна робота № 2	2		2										
<i>Разом за ЗМ 2</i>	<i>92</i>	<i>6</i>	<i>10</i>			<i>76</i>							
Усього годин	150	2	22			106							

3.3 САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студента (СРС) є невід'ємною складовою процесу вивчення давньогрецької мови. Її зміст визначений робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, словниками, довідниками тощо. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Зміст СРС з дисципліни „Давньогрецька мова” складається з таких видів роботи:

- 1) підготовка до аудиторних робіт;
- 2) самостійне опрацювання матеріалу з давньогрецької мови згідно з навчально-тематичним планом;
- 3) виконання індивідуальних завдань;
- 4) виконання різноманітних вправ;
- 5) переклад речень і текстів з давньогрецької мови на українську і навпаки;
- 6) вивчення напам'ять грецької лексики, фахової термінології;
- 7) підготовка до тестових випробувань та письмових самостійних і контрольних робіт.

Зміст завдань для самостійної роботи

№	
	Змістовий модуль 1. Фонетика давньогрецької мови. Морфологія давньогрецької мови. Частина I Назва теми
1	Історія грецької мови. Еразмова та Рейхлінова вимови(с.4-35).
2	Фонетика. Грецький алфавіт. Походження грецького алфавіту. Вправи і завдання для читання ¹ (с.24-25).
3	Морфологія. Дієслово. Теперішній час дійсного способу активного стану. Вправи і завдання (с. 45).
4	Наказовий спосіб теперішнього часу. Вправи і завдання (с. 45).
5	Іменник. Іменники першої та другої відмін. Вправи і завдання (с. 54,56,60).
6	Прийменники (с.79-80).
7	Прикметник. Прикметники першої та другої відмін. Вправи і завдання (с. 64-65).
8	Займенники. Вправи і завдання (с. 165-179).
9	Минулий та майбутній час (перший) дійсного способу активного стану. Вправи і завдання (с.74-78,с. 102-105).
10	Іменники 3 відміни.Вправи і завдання (с.88 -141)
11	Ступені порівняння прикметників.. Вправи і завдання (с.143 -158).
	Змістовий модуль 2. Морфологія давньогрецької мови. Частина II
1	Прислівник ступені порівняння прислівника. Вправи і завдання (с. 143-158).
2	Числівники Вправи і завдання (с. 159-165).
3	Конструкції. Вправи і завдання (с. 73-74).
4	Умовний спосіб (с.180-183).
5	Контраговані дієслова (с.187-202).
6	Аорист. Вправи і завдання (с. 213-217).
7	Сильні часи. Вправи і завдання (с. 219).
8	. Словотворення (с. 332-350).
9	Синтаксис(353-501).
10	Тексти(с.56).
11	Тексти(с.60).
12	Тексти(с.64)
13	Тексти(с.79)
14	Тексти(с .92)

3.4 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

Протягом семестру студенти виконують одне індивідуальне завдання, яке є невід'ємною складовою самостійної роботи. Індивідуальне навчальне завдання студент виконує за рахунок

¹ Усі вправи і завдання подаються за підручником: Л.Л.Звонська-Денисюк. Давньогрецька мова. Київ, Томіріс. 1997. 589 с.

годин самостійної роботи під керівництвом викладача. Індивідуальне навчально-дослідне завдання полягає у написанні реферату чи створенні презентації (в електронному вигляді) .

Назви рефератів і презентацій:

1. Основні віхи історії давньогрецької мови.
2. Фонетичне освоєння грецизмів..
3. Давньогрецькі паремії і гноми
4. Грецизми в сучасній українській мові.
5. Слова грецького походження в європейських мовах.
6. Культурно-історичне значення давньогрецької мови.
7. Еразмова та Рейхлінова традиція читання старогрецьких текстів. Сліди двох традицій в українських словах грецького походження.
8. Антична традиція в новоевропейській архітектурі.
9. Грекомовна наукова термінологія.
10. Власні імена грецького походження.
11. Роль греки в західній та східній церковних традиціях.
12. Грецькі боги.
13. Історія виникнення кирилиці.
14. Початок та історія українського письма.
15. Побут греків
16. Грецька література
17. Грецький одяг і прикраси.
18. Відомі постаті

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Мультимедійний проектор, засоби презентацій, проведення занять онлайн в Google Meet, курс дисципліни в MOODLE, підручники та посібники, базові конспекти, словники та довідники , роздруковані тексти практичних та індивідуальних робіт та їхній електронний варіант.

Вивчення студентами давньогрецької мови передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (підручники, навчальні посібники, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Кожен студент опановує навчальний курс з давньогрецької мови протягом 2 семестру, склавши екзамени й одержує підсумкові оцінки відповідно до Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS). Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Форми контролю: відвідування практичних занять та робота на них, виконання практичних завдань, ІНДЗ (у рамках самостійної роботи студента), тестування, диктанти, вивчення напам'ять фахової термінології, грецької лексики, паремій та гном, переклад оригінальних і адаптованих текстів з давньогрецької мови на українську і навпаки, складання екзамена..

5.2. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи, стандартизовані тести, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, контрольні роботи.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

6.Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю: відвідування практичних занять та робота на них, виконання практичних завдань, ІНДЗ (у рамках самостійної роботи студента), тестування, диктанти, вивчення напам'ять фахової термінології, грецької лексики, паремій та гном, переклад оригінальних і адаптованих текстів з давньогрецької мови на українську і навпаки, складання екзамена.

Розподіл балів, які отримують студенти

(екзамен)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль № 1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11,12	30
	5	5		5				5	10		

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)														Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль № 2														
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14 ,15	30
5			5			5			5			10		

Поточне тестування та самостійна робота			Сумарна кількість балів
ЗМ № 1	ЗМ № 2	Кількість балів (екзаменаційна робота)	
T1-T12	T1-T15		
30	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1. Фахова (основна)

1. Головач У., Шепель Г. Грецька мова: койне елліністично-римського періоду. Львів, Видавництво Українського Католицького Університету. 2011. 492 с.
2. Звонська-Денисюк Л.Л. Грецька мова Нового Завіту: Підручник для Духовних навчальних закладів. К., 2000. 288 с.
3. Звонська-Денисюк Л.Л. Давньогрецька мова: Підручник для студентів відділень класичної філології факультетів вищих закладів освіти. К., 1997. 589 с.
4. Светнам Д. Вступ до грецької мови Нового Завіту: Морфологія. Львів, 1995. 400 с.
5. Светнам Д. Вступ до грецької мови Нового Завіту: Морфологія. Частина 2. Списки, парадигми, реєстри, тематичний показник. Львів, 2001. 200 с.
6. ΓΛΩΤΤΑ ἙΛΛΗΝΙΚΗ LINGUA LATINA: Вправи і тексти для читання (Для приватного вжитку в духовних школах). Черкаси, 1998. 65 с.

7.2 Допоміжна

7. Корж Н.Г., Луцька Ф.Й. Із скарбниці античної мудрості : [Словник]. 2-е вид., доп. і перероб. К., Вища шк., 1994. 351 с.
8. Abbott-Smith G. A Manual Greek Lexicon of the New Testament. Edinburgh, 1936. 250 p.
9. Novum Testamentum Graece et Latine. Germany, 1999. 810 s.
10. The Greek New Testament / ed. by K. Aland. Stuttgart : United Bible Societies, 1994. 918 p.
11. Vetus Testamentum Graece. Stuttgart : United Bible Societies, 1994. 2167 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://ancientrome.ru/>
2. <http://www.textkit.com>
3. <http://wiki.lingvoforum.net>

Викладач _____ к.ф.н., доц. Загайська Г.М.